

Soiden ja metsien ennallistaminen & luonnonhoito

Ennallistamisinfo

24.11.2022

Päivitetty 26.1.2023

**Luonnonsuojelun erityisasiantuntija
Kaija Eisto
Metsähallitus Järvi-Suomen Luontopalvelut**

Kuva: Katja Granskog

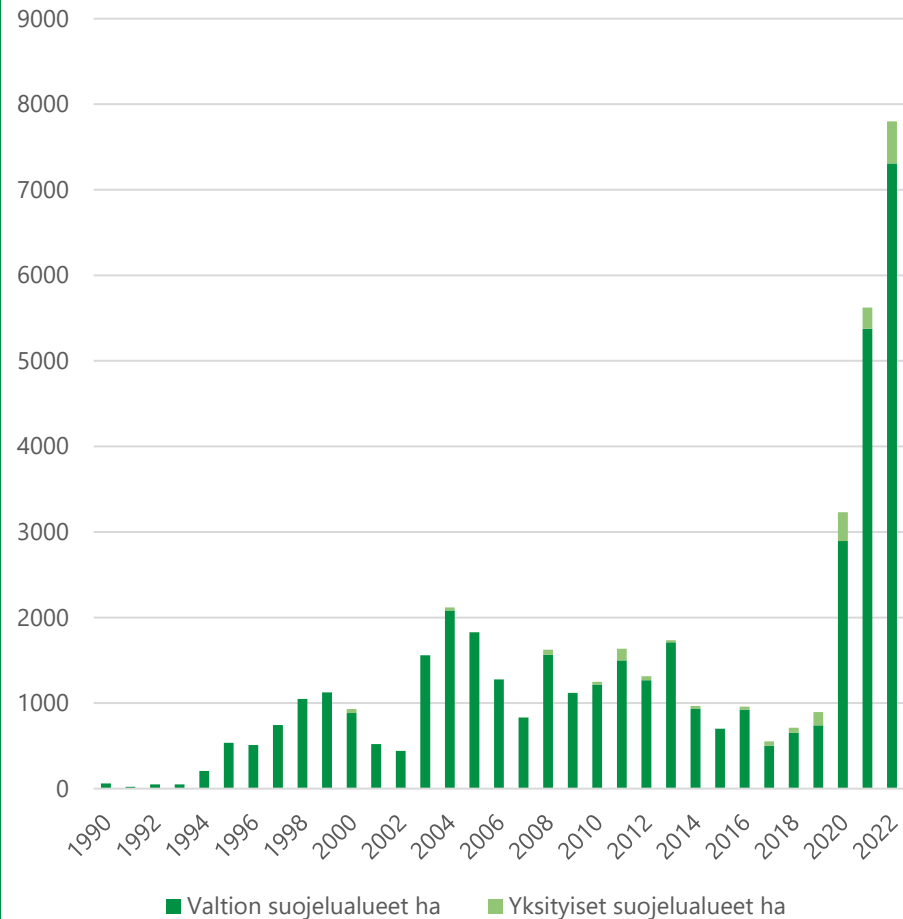
Miksi suojelualueiden soita ennallistetaan?

- Suomi on suomaa:
 - Alunperin 10,4 miljoonaa hehtaaria soita
 - Nykyinen suoala on 8,7 miljoonaa hehtaaria
 - Yli puolet ojitettu
 - Suoluonnon monimuotoisuus: pohjoiset aapasuot, eteläiset keidassuot, suotyyppien runsaus
- Soiden pinta-alasta suojeltu 1,3 miljoonaa hehtaaria / 15 %
(P-S 28 %, E-S 8 %)
- Letot ja korvet uhanalaisimpia suoluontotyyppejä
- Ojitukset kuivattavat ja vedet virtaavat ohi
- Keskeisin tavoite on palauttaa suon vesitalous
 - Suoluontotyytit
 - Soiden lajisto

Kuva: Kaija Eisto

Soiden ennallistaminen suojelualueilla
vuosina 1990-2022, ha/v

Soiden ennallistaminen suojelualueilla

- Luontopalvelut on ennallistanut suojelualueilla 1980-luvulta alkaen yhteensä 44 000 hehtaaria soita
- Useita teemaan keskittyviä LIFE-hankkeita
- Helmi-elinympäristöohjelman ja Hydrologia-LIFE – hankkeen toteutuksen myötä on tehty ”maailmanennätyksiä”:
 - v. 2020 yht. 3 200 ha
 - v. 2021 yht. 5 600 ha
 - V. 2022 yht. 7 800 ha
- Soiden ennallistamisen menetelmiä:
 - Toimenpiteiden avulla parannetaan vesitaloutta
 - Ojien täyttö ja patoaminen
 - Puuston poisto tai harventaminen tarvittaessa
 - Vesien palautus suojelualueita ympäröiviltä ojitetuilta soilta

Soiden ennallistaminen: ojien täyttö ja patoaminen sekä vesienpalautus

Kuva: Maarit Similä

Kuva: Kaija Eisto

Kaivinkone täyttää ojan tai ohjaa vedet johdeojaa pitkin takaisin kuivahtaneelle suolle

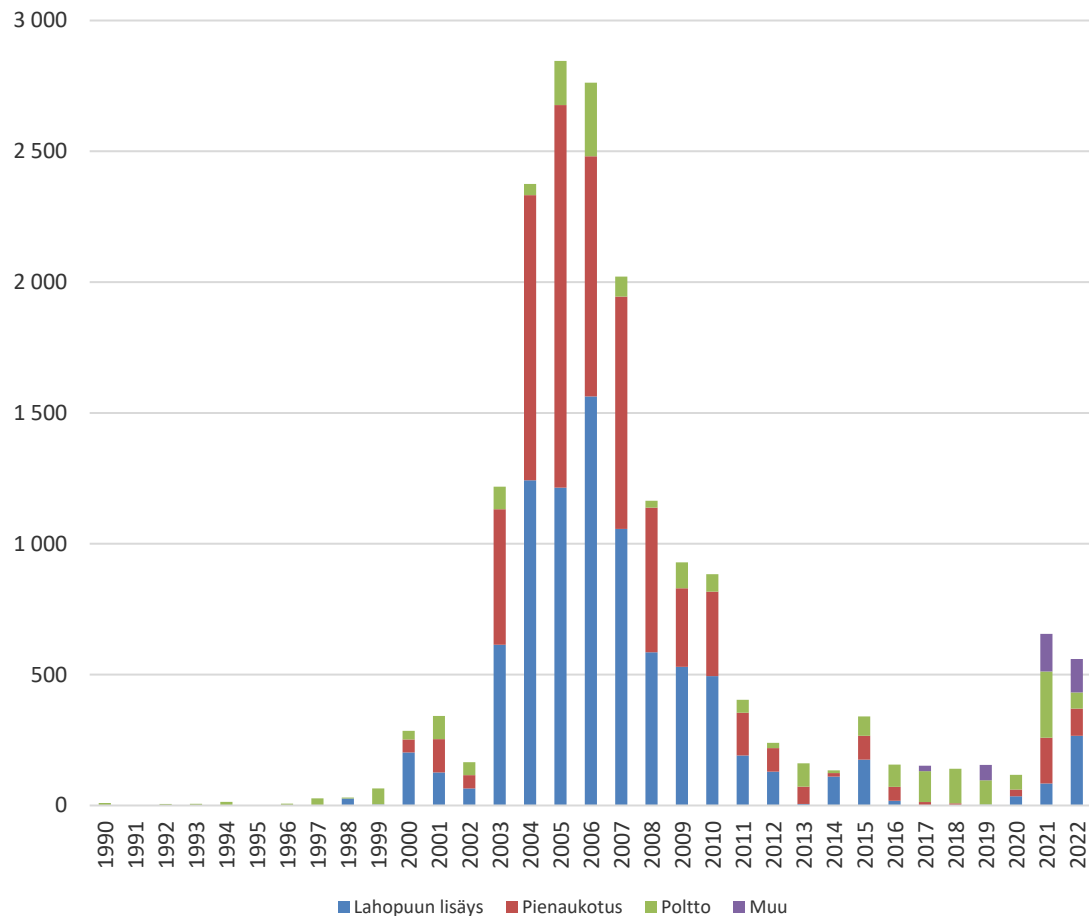
Miksi suojelualueiden metsiä ennallistetaan?

- Metsäluontotyyppien uhanalaisuuden syitä kuolleiden ja vanhojen puiden vähyys sekä puulajisuhteiden muutokset
- Myös suojelualueiden metsien rakenne on monin paikoin yksipuolinen
 - Aiemmin talousmetsiä - tasarakenteisuus
 - Luontaiset metsien rakenteeseen vaikuttavat tekijät harvinaisia (tuulivauriot, luonnonkulot)
- Keskeisin tavoite on palauttaa metsien erirakenteisuus, lahoppuuta ja palanutta puuta
 - Metsäluontotyytit
 - Metsien lajisto

Tuuli kaatoi metsää Huutavanholman lehtojensuojelualueella v. 2005. Kuva Kaija Eisto

Metsien ennallistaminen suojelualueilla ha/v, 1990-2022

Metsien ennallistaminen

- Suojelualueilla ennallistettu yhteensä 18 400 hehtaaria metsiä
- Huippuvuodet Metsä-LIFE –projektin aikana vv. 2002 – 2007
- Toteutusta v. 2020 alkaen Helmi-ohjelman myötä
- Tavoitteena puuston rakenteen kehittäminen monipuoliseksi
- Menetelmät:
 - Kontrolloitu ennallistamispoltto: saadaan arvokasta palanutta puuta ja lahopuuta. Merkittävät hyödyt lajistolle
 - Lahopuun lisääminen runkoja kaatamalla tai kaulaamalla
 - Pienaukoduksella luodaan aukkoja, jotka taimettuvat. Nykyisin toteutus lehtipuiden suosimiseksi

Metsien ennallistaminen / kontrolloitu poltto

Kakonsalon ennallistamispoltto. Kuva: Kaija Eisto

V. 1989 poltettu metsä Patvinsuolla v.2009. Kuva: Maarit Similä

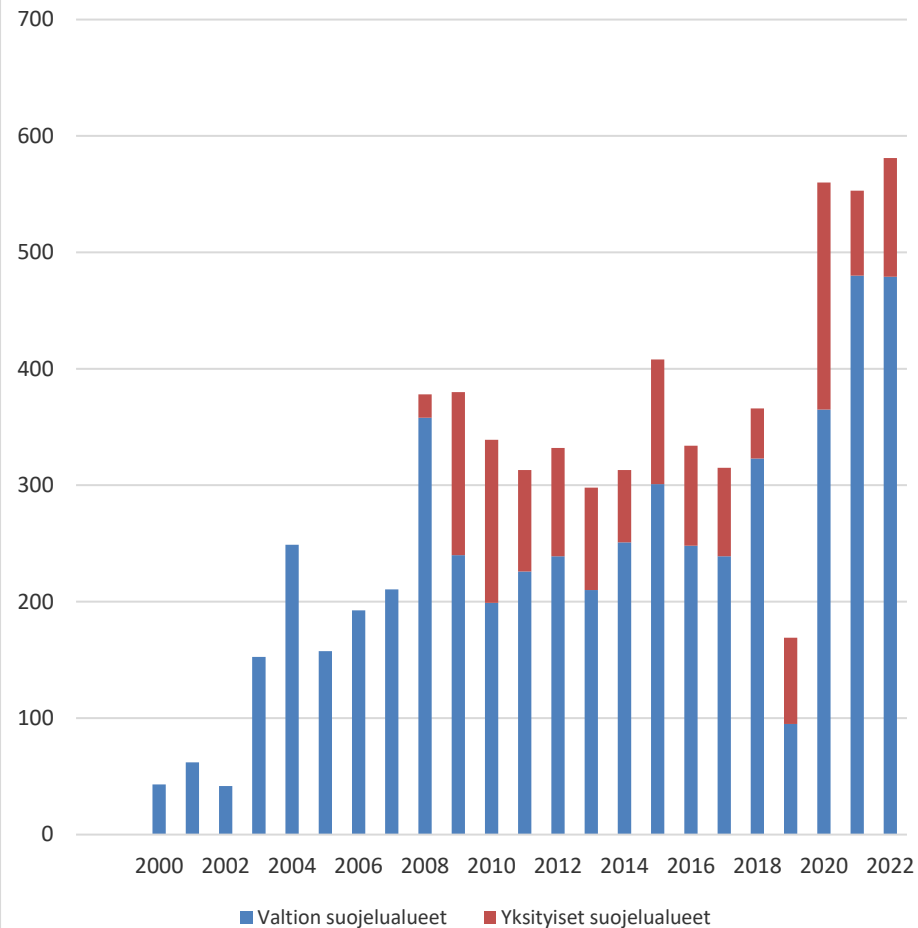
- Vaikuttavin metsien ennallistamismenetelmä: saadaan palanutta puuta ja lahoppuuta, puuston rakenne kehittyy monipuoliseksi ja lajisto hyötyy
- Ongelmana alttius säätiloille

Metsien ennallistaminen / lahoppuun lisäys, pienaukotus

Toimenpiteillä lisätään lahoppuuta ja vaihtelevuutta metsän rakenteeseen. Kuvat Patvinsuon kansallispuistosta: Kaija Eisto

Metsäisten elinympäristöjen luonnonhoito
suojelualueilla ha/v vuosina 2000 - 2022

Arvokkaiden metsäisten elinympäristöjen luonnonhoito

- Pienialaisia arvokkaita elinympäristöjä hoidettu suojelualueilla yhteensä 6 700 ha
- Hoidon toistaminen usein tarpeen
- Lehtolajiston hoito
 - Varjostavan puuston raivaaminen
 - Vesitalouden palauttaminen
- Paahdeympäristöjen hoito
 - Varjostavan puuston poisto
 - Maanpinnan rikkominen tarvittaessa
- Valkoselkätikan elinympäristön hoito
 - Alikasvospuiden ja -pensaiden raivaaminen

Metsien luonnonhoitoa

Kuusia ja pihlajia poistamalla saadaan valoa lehtoihin ja valkoselkätikan elinympäristöihin - tikankontti viihtyy ravinteisissa lehdoissa. Kuvat: Kaija Eisto

Yhteystiedot: kaija.eisto@metsa.fi

www.metsa.fi

@metsahallitus_forststyrelsen

@metsahallitus